

A Defacto blog a [Magyar Közgazdaságtudományi Egyesülettel](#) együttműködésben készül. Szerzői közgazdászok, szerkesztői Bárány Zsófia, Kabos Eszter, Prinz Dániel, Szűcs Ferenc és Zawadowski Ádám, a Közép-Európai Egyetem (CEU), az Oxfordi Egyetem, a Stockholmi Egyetem és a Világbank kutatói.

Cím: Hiába hangzik jól, ezért nem jó ötlet a polgármesteri béreken spórolni

Ajánló: Egy új tanulmány szerint a magasabb politikusi bérek csökkentik a közbeszerzési korrupciós kockázatot az önkormányzatoknál.

Szerző: Fazekas Mihály, Central European University és Government Transparency Institute

Összefoglaló: Egy új [kutatás](#) szerint az önkormányzati politikusok magasabb bére csökkenti a közbeszerzési korrupciós kockázatokat és a költségvetési kiadásokat.

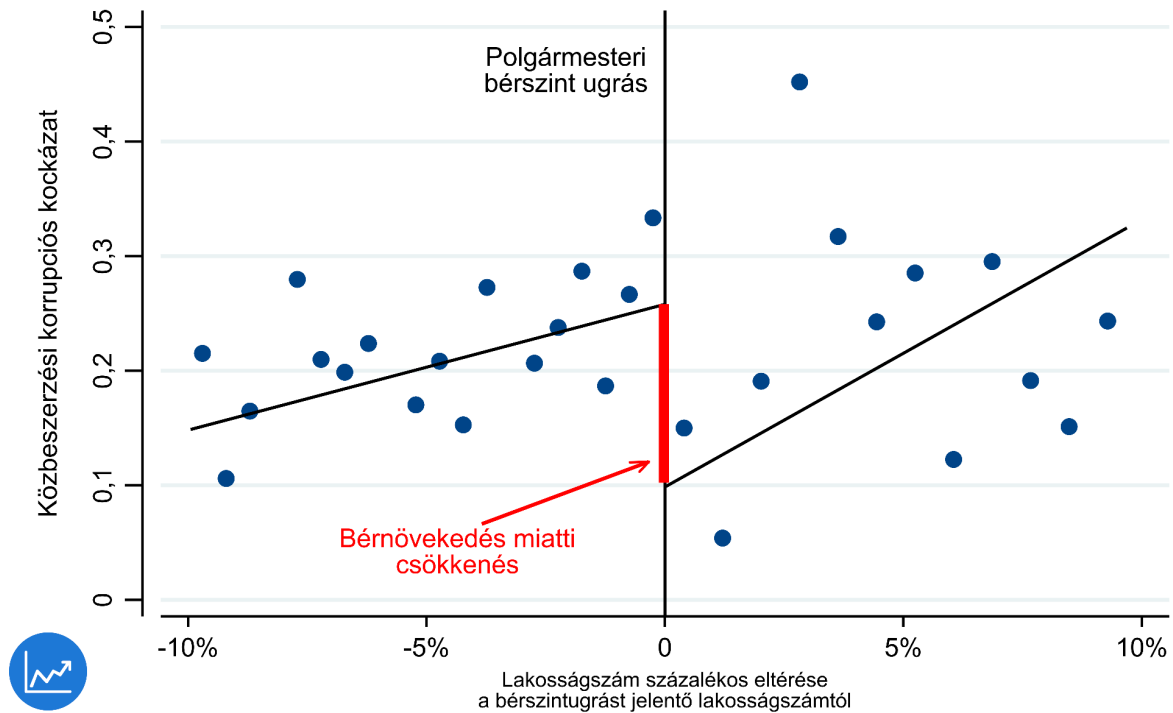
Gyakori és vitatott kérdés, hogy a politikusok bérét csökkenteni vagy inkább emelni kellene. Sok esetben - mint például a jelenlegi [magyar közéleti vitákban](#) - elhangzik az az érv, hogy a spórolást, a pazarló költekezés megállítását magukon a képviselőkön kell kezdeni. Ez az intuitív érv gyakran támogatásra talál a választók széles rétegei között is. Azonban belátható, hogy az alacsonyabb bérezés sok, egyébként kiváló képességű és etikus politikus-jelöltet eltántoríthat a szakmától, mert nem tartják arányosnak a bérezést a munka kihívásaival. Továbbá, az alacsonyabb bérek vonzóbbá teszik a korrupciós vagyonszerzést, mert a polgármesterek legális bérezése nem vagy csak kevésbé teszi lehetővé azt az életszínvonalat, amit versenyszférában dolgozva kapnának.

E politikailag releváns vita jobb megértése hosszú évek óta foglalkoztatja a kutatókat is, azonban a bérek és korrupció közötti kapcsolat pontos és megbízható megértését nehezíti, hogy sokszor maguk a politikusok határozzák meg a béreiket. Ez módszertani szempontból azért problematikus, mert lehetséges, hogy a már eleve korrupciós politikusok megemelik a saját béreiket, és így úgy tűnhet az elemzésben, hogy a magas bérek miatt válnak korrupciós, jóllehet ennek a fordítottja igaz. Azonban tizenegy európai uniós tagállamban, így hazánkban is, az önkormányzati képviselők és elsősorban a polgármesterek bérezése az általuk vezetett települések lakosságához van kötve egységesen az egész országban. Bizonyos lakosságszám-küszöbök átlépése

bérszintugráshoz vezet, így előfordul, hogy két egymáshoz nagyon hasonló településen, amelyek lakosságszáma csak kis mértékben tér el egymástól, a polgármesterek bére jelentősen eltér.

A települések helyi közbeszerzési korrupciós kockázatát hat tudományosan megalapozott kockázati tényező alapján mérjük. Ilyen kockázati tényező az egyajánlatos tenderek aránya vagy a nem nyílt eljárások használata. A bevezetőben hivatkozott [tanulmányunkban](#) összesen 2,4 millió szerződés adatait dolgoztuk föl tizenegy tagállamból, amelyek csaknem tizennyolcezer önkormányzatot fednek le. Az elemzés részét képezték a magyar önkormányzatok szerződései és polgármesteri fizetései is.

Az elemzés fő eredménye, hogy a polgármesterek és képviselő-testületek magasabb bérezése csökkenti a közbeszerzési korrupciós kockázatokat Európa-szerte. A lenti ábrán olyan településeknek hasonlítjuk össze a korrupciós kockázatát, amelyek nagyon hasonlóak, de az egyik lakossága egy polgármesteri bérszint ugrás alatt, a másik felette található. Így az utóbbiban a polgármester fizetése számottevően magasabb, mint az előbbiben. Az ábra vízszintes tengelye a település bérszint ugráshoz köthető lakosságszámtól való százalékos eltérését, míg a függőleges tengely a település korrupciós kockázatát mutatja. Az ábra világosan mutatja, hogy a kicsivel nagyobb településeken jóval alacsonyabb a korrupciós kockázat. A nagyobb településmérettel átlagban 15 százalékkal magasabb fizetés jár, és a korrupciós kockázat jelentősen csökken. Ez azt jelenti, hogy jelentősen csökkent az egyajánlatos vagy nyilvánosan meg nem hirdetett tenderek előfordulása a magasabban fizetett helyi képviselők településein.

Forrás: Klasnja, Fazekas és Al-Shaibani (2026) tanulmánya alapján.

Míg a fenti eredmény az átlagos összefüggést mutatja a 11 ország összes települését figyelembe véve, a korrupciós kockázatok csökkenése kimondottan nagyobb olyan régiókban, ahol a korrupció szintje eleve magas – mint például a magyar régiókban. Továbbá a kockázatok csökkenése annál nagyobb, minél nagyobb a bérnövekmény.

E számottevő hatások láttán felmerül a kérdés, hogy hogyan vezetnek a magasabb bérek alacsonyabb korrupciós kockázatokhoz. Arról van-e szó, hogy eleve etikusabb vezetőket választanak polgármesterré vagy inkább arról, hogy a megválasztott polgármesterek jobban tartózkodnak magas kockázatú tenderektől? Jóllehet ennek a kérdéskörnek a vizsgálata lényegesen nehezebb, a cikk tanulsága az, hogy elsősorban a kevésbé korrump helyi képviselők megválasztása a legvalószínűbb oka a megfigyelt alacsonyabb korrupciós kockázatoknak. Ez azt jelenti, hogy a magasabb bérek olyan polgármester-jelölteket motiválnak, akik megválasztásuk esetén alacsonyabb korrupciós kockázatú, erősebb verseny melletti tendereket írnak ki.

A Defacto szerint fontos, hogy minden állami választott vagy kinevezett vezető, aki fel kell adja civil állását a köz szolgálatáért, olyan javadalmazást kapjon, ami a versenyszférával összemérhető megélhetést tesz lehetővé.

Ha szeretne a [Defacto](#) elemzések megjelenéséről email-tájékoztatást kapni, [kattintson ide!](#)